

Tehy ry
PL 10
00060 TEHY

Lausunto 26.3.2020

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
00102 Eduskunta
TyV@eduskunta.fi
Marjaana Kinnunen
09-4322295

Viite: M 7/2020 vp

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valmiuslain 95 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltuuden käyttöönotosta ja 96-103 §:n soveltamisesta

Esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön valmiuslain 14 luvussa olevat työvelvoitetta koskevat säännökset. Käyttöönottoasetuksella pyritään varmistamaan työnantajan riittävä henkilöstömäärä virusepidemian aikana.

Työvelvoitteen käyttöönotto on äärimmäinen keino varmistaa terveydenhuoltojärjestelmä poikkeusoloissa. On tärkeää, että asetuksessa on selkeästi kirjattu ensisijaiset keinot riittävän työvoiman varmistamiseksi ja mikäli ne eivät ole riittäviä, otetaan käyttöön työvelvollisuus. Hoidon turvaamiseksi ja nopeampien ratkaisujen löytämiseksi asetuksessa pitäisikin korostaa työnantajan ja työntekijän avointa keskustelua ja yhdessä sopimista. Työvelvollisuus on siis vasta viimeinen käytettävä keino.

Työvelvollisuuden mahdolliset kohderyhmät on kuvattu pääsääntöisesti hyvin, mutta muutama kohta vaatii tarkennusta. Kohdassa 5 on kriteerinä ”Muilla toimialoilla, mutta terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä (terveydenhuollon alalla) toimivat, alle 68-vuotiaat terveydenhuollon ammattihenkilöt”. Tässä pitää tulla selkeästi ilmi, koskeeko tämä terveydenhuoltoalan ammattihenkilöä, joka toimii muulla alalla ja muissa kuin terveydenhuoltoalan tehtävissä. Esimerkiksi terveydenhuollon ammattihenkilö, joka työskentelee järjestötehtävässä.

Kohdassa 6 viitataan terveydenhuollon ammattihenkilön lyhyeen poissaoloon alalta. Asetuksessa olisi hyvä määritellä, mikä on lyhyt poissaolo.

Pidämme hyvänä, että työvelvoitteen toimeenpanon koordinointi tapahtuu sosiaali- ja terveysministeriöstä. Valtakunnallinen ohjaus ja myös valvonta on tärkeää, jotta tätä järjestelmää ei käytetä väärin.

Luvussa ”työvelvoitteen toimeenpano” neljännessä kappaleessa on kirjattu ”Tarvittaessa ja kiireellisyytilanteen niin edellyttäessä ministeriö antaa myös yksilöityjä päätöksiä toiminnan muuttamisesta tai kapasiteetin siirtämisestä.” Tämä vaatii tarkempaa kuvausta, mitä se käytännössä tarkoittaa.

Valmiuslain 100 §:n 2 momentissa on kuvattu työvelvollisuussuhteen alkamisesta. Asetuksessa pitää määritellä, mitä tarkoitetaan lähtöpaikalla, jos työmääräys on annettu toiselle paikkakunnalle. Toiselle paikkakunnalle annettava työmääräys vaatii tarkennuksia myös työmatkan osalta ja muista käytännön järjestelyistä. Jos työvelvollisella ei ole esim. omaa autoa käytössä, kuka huolehtii kuljetuksesta ja

matkakuluista? Toiselle paikkakunnalle annettu työmääräys saattaa aiheuttaa myös tarpeen väliaikaiseen työasuntoon, koska Suomessa välimatkat voivat olla pitkiä.

Asetusluonnoksessa on esitetty, että työvelvollisuussuhteessa olisi otettava huomioon työsuojelulliset näkökohdat. Tässä poikkeustilanteessa olisi tärkeää, että asetuksessa erikseen korostetaan työnantajan velvollisuutta huolehtia perehdytyksestä, jolla varmistetaan potilasturvallisuus.

On tärkeää, että asetusluonnoksessa on nostettu sosiaali- ja terveysministeriön sekä työterveyslaitoksen laatimat ohjeet työnantajille, jotka koskevat taudin vakavammille muodoille altistuvia työntekijöitä. Tämänhetkisen tilanteen mukaan ongelmallista on, että eri viranomaisten ohjeet poikkeavat toisistaan.

Helsingissä 26.3.2020

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kaija Ojanperä, työympäristöasiantuntija, kaija.ojanpera@tehy.fi, 040-5969171
Mirja Kinnunen, lakimies, mirja.kinnunen@tehy.fi, 040-6815308